

INKLUSIONSPOLITIK – at høre til i et fællesskab

DRAGØR KOMMUNE

2016-2020

Indhold

Inklusion i Dragør Kommune – at høre til i et fællesskab	2
Faglighed	4
Organisering	5
Forældresamarbejde og involvering af børn og unge	6
Tidlig indsats	7
Opfølgning og evaluering	8

Inklusion i Dragør Kommune – at høre til i et fællesskab

I Dragør Kommune skal børn og unge have mulighed for at indgå aktivt i faglige og sociale fællesskaber, hvor de bliver hørt og anerkendt.

Børn og unge skal have mulighed for at lære at håndtere, forholde sig til og værdsætte forskelligheder.

Fællesskabet skal i videst mulig omfang være i stand til at rumme og værdsætte børns og unges mangfoldighed og forskelligheder. Alle har lige ret til at definere fællesskabet, og alle har lige ret til at være deltagere i fællesskabet¹ under forudsætning af gensidig respekt.

Med Dragør Kommunes Inklusionspolitik ønsker vi at fastholde børn og unge i de lokale, kommunale tilbud. Vi ønsker gennem en inkluderende pædagogisk praksis, at vores lokale fællesskaber i institutioner, skoler og fritidstilbud har et lærende og udviklende tilbud til alle børn og unge.

At arbejde med inklusion er at sætte fokus på mangfoldighed som en styrke. Det er med til at udvikle empati, robusthed og forandringsparathed – egenskaber, som børnene tager med sig videre i livet.

Dragør Kommunens Inklusionspolitik tager udgangspunkt i Salamanca-erklæringens principper², der blandt andet fastslår, at et inkluderende skole- og uddannelsessystem er grundlag for opbygningen af et inkluderende og demokratisk samfund for alle borgere, på alle niveauer og områder i samfundet.

I Dragør Kommune ser vi inklusion som en værdimæssig tilgang til relationer mellem mennesker: Mennesker skal ikke blot rummes i fællesskabet, de skal have mulighed for at være en aktiv del af fællesskabet uafhængig af, om de har særlige behov eller ej.

¹ EVA 2011-indsatser for inklusion i Folkeskolen

² <http://pub.uvm.dk/1997/salamanca.pdf>

Inklusion er pædagogisk og ikke økonomisk funderet. Indførelsen af en Inklusionspolitik i Dragør Kommune er ikke en spare-øvelse. Dragør Kommune har flyttet ressourcer fra den videregående specialundervisning til det almene tilbud.

Inklusion handler om fællesskaber, om at skabe fællesskaber for alle, med plads til alle i Dragør. At understøtte en kultur, der taler og tænker andre ind i fællesskaberne. Kulturen har alle et ansvar for – det være børn, forældre, institutioner, skoler, foreningsliv, plejehjem, slagteren, præsten, politikkerne og mange flere.

Inklusion er ikke et barn eller en borger, inklusion er samspillet mellem os alle i samfundet, det er måden at møde og tænke børn og unge, fællesskaber og samfund på.

Indsatsområder

I Dragør Kommune har vi valgt at arbejde med ovenstående værdigrundlag igennem fire indsatsområder:

- Faglighed
- Organisering
- Forældresamarbejde
- Tidlig indsats

Faglighed

Ledelsen har en væsentlig rolle i udviklingen og forankringen af institutionernes og skolernes inklusionsforståelse, organisering af medarbejdere samt rammesætning af medarbejdernes kompetenceudvikling og professionelle samarbejde.

Det er en vigtig ledelsesopgave, at medarbejderne har en forståelse for de grundlæggende tanker bag Inklusionspolitikken, og at medarbejderne er i stand til at overføre dem til den daglige praksis.

Fagligheden understøttes gennem kompetenceudvikling, organisering af medarbejderressourcer og ændrede tilgange til opgaveløsningen. Det sikres, at medarbejderne har adgang til hurtig og kvalificeret viden, hjælp og faglig sparring.

Det betyder at

- Professionsforståelser, organisationsformer og fremgangsmåder skal understøtte praksislæring og udviklingen af en professionskultur, der er nysgerrig på egen praksis og dens betydning for børnene.
- Medarbejderne er bevidste om, hvad der er ekskluderende i de pædagogiske miljøer, herunder i læringsmiljøet, og hvad der fremmer inklusionen.
- Tilpasning af egen praksis er det første skridt, når man ser et barn i en udsat position.

Organisering

Med ambitionsniveauet i Dragør Kommunes Inklusionspolitik er det nødvendigt at se på, hvordan institutionernes, skolernes, fritidstilbuddene og forvaltningens organisering og samarbejde kan være med til at løse de opgaver, der er forbundet med kommunens vision for inklusion. Ledelse, tværfaglighed og fleksibilitet er centrale forudsætninger for arbejdet med inklusion.

I Dragør Kommune sikrer vi en synlig prioritering af indsatser og ressourcer på alle niveauer, så det ikke er den enkelte lærer eller pædagog, der i praksis skal prioritere.

Det betyder at

- Der sikres fleksibilitet mellem tilbuddene, så overgange og grænseflader mellem normal- og specialtilbud er glidende, og så børnene har mulighed for at indgå i forskellige tilbud, der giver dem mulighed for "at være specielle i det almindelige og almindelige i det specielle".
- Overgange mellem og indenfor forskellige tilbud inddrager børn, forældre og medarbejdere for at sikre det bedste udgangspunkt for børnenes deltagelsesmuligheder i nye fællesskaber.
- Samarbejdet mellem pædagoger og lærere baserer sig på en forståelse for hinandens faglighed og særlige kompetencer, for at sikre børnenes læring, trivsel og udvikling.

Forældresamarbejde og involvering af børn og unge

I Dragør Kommune tror vi på, at en vellykket inklusion kræver et godt samarbejde med alle forældre.

Forældrene skal være en aktiv del af at understøtte inklusionen i de faglige og sociale fællesskaber, som deres børn er en del af. Det betyder, at forældrene for eksempel taler med deres børn om, hvad det vil sige at være en del af et fællesskab, og at forældrene er i dialog med hinanden og med medarbejderne for at finde løsninger på eventuelle udfordringer i fællesskabet.

Det er væsentligt, at forældrene ved hvilke forventninger der er til dem, at de føler sig imødekommet og forstået, og at de ved, hvem de kan henvende sig til, hvis de har spørgsmål eller er bekymrede for fællesskabet eller deres barn.

Børneperspektivet skal være omdrejningspunkt for inklusion. Der er fokus på børnenes sociale og personlige kompetencer, som er centrale kompetencer, når man skal klare sig i livet fremover. Om muligt deltager barnet eller den unge i visitationsprocessen og/eller i iværksættelse af indsatser.

Det betyder at

- Dragør Kommunes og den enkelte institution eller skoles værdigrundlag er rammen for den løbende dialog med forældrene om, hvad det vil sige, at deres barn er del af et inkluderende fællesskab.
- Forældrene inddrages i at skabe positive relationer mellem alle i et inkluderende fællesskab for både børn og voksne.
- Forældrene inddrages i at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, fra dagtilbud til skole og fra skole til fritidsliv og senere ungdomsuddannelse.

Tidlig indsats

Jo tidligere forældre og medarbejdere tilbyder en ekstra eller en særlig indsats til et barn eller ung, der har behov for det, jo større er chancen for, at barnet eller den unge kan forblive i deres vante fællesskaber.

Dragør Kommune prioriterer tidlig indsats højt for at sikre børn og unges deltagelsesmuligheder.

Det betyder at

- Forældre til børn og unge bliver involveret helt tidligt i det tværfaglige samarbejde om en plan for inklusion.
- Planen skal være tydelig og konkret, så hverken forældre eller medarbejdere er i tvivl om indsatsen eller i tvivl om, hvad de hver især har ansvar for.
- Der er fokus på den enkeltes faglige udvikling og trivsel, så det sikres, at alle børn får den støtte, de har behov for.

Opfølgning og evaluering

Der følges op på inklusionsindsatsen i Dragør Kommune gennem børnene og de unges oplevede inklusion. Der skelnes mellem tre former for inklusion:

- **Fysisk inklusion**

Når barnet eller den unge oplever, at de fysiske betingelser for at være i dagtilbuddet, skolen eller i fritidstilbuddet er til stede, herunder lokaler, hjælpemidler med mere.

- **Social inklusion**

Når barnet eller den unge oplever fællesskaber, hvor det kan være aktivt deltagende og opleve at have værdimæssigt tilhørsforhold til fællesskabet.

- **Læringsmæssig inklusion**

Når barnet eller den unge opnår et højt læringsmæssigt udbytte.

Systematisk opfølgning på inklusionsindsatsen

Dagtilbudsområdet undersøger årligt børnenes læringsmæssige inklusion gennem sprogvurderinger og hvert andet år børnenes fysiske og sociale inklusion gennem børnemiljøvurderinger.

Skoleområdet undersøger årligt børnenes fysiske, sociale og læringsmæssige inklusion gennem kvalitetsrapporter og trivselsmålinger.

Derudover udarbejdes hvert år en opgørelse over procentdelen af børn og unge, der er inkluderet i de almene tilbud samt en opførelse over hvor mange der har fået handleplaner og hvor mange, der modtager enkeltundervisning. Desuden udarbejdes faktuelle tal for ekstern visitation på hele området samt antallet af ansøgninger, der er behandlet i visitationsudvalget.

Børne-, Fritids- og Kulturudvalget bliver løbende orienteret om status på foranstaltninger vedrørende sårbare børn og unge.

Den vedtagne politik følges op af en overordnet handleplan, som kommer til politisk godkendelse. Handleplanen danner grundlag for de enkelte institutioners og skolars arbejde med principper m.v. Det betyder, at de enkelte institutioner og skoler udarbejder principper for arbejdet med inklusion og børn med særlige behov. De lokale ledelser er ansvarlige for at udarbejde og følge op på retningslinjer og handleplaner for arbejdet.

Inklusionsmål

Målet i Dragør Kommune er at skabe et inkluderende læringsmiljø, hvor flest muligt trives. Der tages udgangspunkt i, at det pædagogiske læringsmiljø i institutioner og skoler tilrettelægges således, at alle børn og unge oplever en grundlæggende omsorg samt fleksible gruppedannelser og læringsmiljøer.

På skoleområdet betyder det, at barnet eller den unge bliver tilbudt plads på skolen i det skoledistrikt, hvor barnet bor. Inden for den enkelte skoles fysiske rammer tilstræbes det, at alle børn er så tæt på sine jævnaldrende, som det er muligt. I den forbindelse kan det være nødvendigt at udvikle skolens organisering, således at skellet mellem normal og specialtilbud nedtones. Stamklassen bør ses som et hvert barns "base", hvortil skolen i muligt omfang etablerer dynamiske hold, kurser og særlige tilbud for alle børn. For at gøre skoledagen overskuelig for børnene, har skolen særligt fokus på at skabe sammenhæng og genkendelighed mellem de forskellige arenaer, børnene bevæger sig i.

Der er visitation til specialpædagogiske tilbud for de børn og unge, som ikke vil profitere af at forblive på distriktsskolen. Disse eksterne tilbud købes udenfor kommunen.